

Derimod har jeg naturligvis ogsaa nogle Indvendinger at gøre, navnlig en Hovedindvending, og det er den, at det bliver dyrt at føre Proces, hvis Reformen gaar igennem. Jeg sigter ikke derved til, hvad jeg nævnte forleden Dag, at den hele Reform vilde koste Staten 3 à 3½ Mill. Kr. Men jeg kunde dog maaske i Forbigaaende oplyse, hvorledes jeg er kommen til dette Tal, da det har været fremme flere Gange under Forhandlingerne, og da det kan have Interesse for ærede Medlemmer der at kunne, om jeg saa maa sige, kontrollere mig. I Bilag VII Side 64 og følgende findes der en Opgørelse fra Kommissionens Sekretær, og det er den, jeg har lagt til Grund for min Beregning. Derefter ville Lønninger til Politimestre komme til at andrage 370,000 Kr., Lønninger til offentlige Anklagere ville komme til at andrage 65,000 Kr., men der vil paa den anden Side blive besparet 14,000 Kr., altsaa kan det sættes til 50,000 Kr. Der er saa beregnet, at der skal 570 Politibetjente, hvoraf Halvdelen beredne. Sætte vi Lønnen til 1,200 Kr., som maaske nok vil kunne blive Gennemsnitslønnen, vil det blive 684,000 Kr.; og sætte vi, at hver Hest koster i Gennemsnit til Remontering, Foder, Seletøj og deslige 300 Kr. om Aaret, hvilket jeg tror er billigt regnet, ville 285 Heste koste 85,500 Kr. Kontorholdsgodtgørelsen vil blive betydelig forøget. Den er for Øjeblikket ½ Million. Hvor stor Forøgelsen vil blive, er det umuligt at sige, men sætte vi den til 50 pCt., bliver det 250,000 Kr. Dagpenge, Rejsegodtgørelse til Landsretsdømmere og deres Hjælpere, til offentlige Anklagere, til Nævninger, til Vidner i kriminelle Sager o. s. v. vil andrage et meget betydeligt Beløb — jeg antager allermindst en halv Million, men rimeligvis noget mere; jeg har sat det til en halv Million. Endelig ville Udgifterne til beneficerede Sager og Delinkventomkostninger andrage 120,000 à 130,000 Kr. Jeg kommer derved til Summen 2,069,000 Kr., lidt over 2 Millioner, eller, da jeg antager, at Rejsegodtgørelsen og Dagpengene snarere ville blive en hel end en halv Million, kommer jeg til 2 à 2½ Million. Men da jeg første Gang havde Ordet, nævnede jeg udtrykkelig samtlige foreliggende Forslag, altsaa ogsaa Forslaget om Retsafgifter, og det er opgjort, at hvis det gaar igennem, vil Statskassen faa en Mindreindtægt af 1 Million. Lægge vi denne til det andet, bliver der det Beløb, jeg har nævnt: 3 à 3½ Million. Jeg skal tilføje, at jeg i Lørdags efter Mødet

konfererede med Kommissionens Medlem, det ærede Medlem for Stubbekøbing (N. J. Larsen), og han opgav mig, at naar han her i Salen efter afdøde Gehejmeetatsraad Kleins Opgivende nævnte Summen godt 2 Mill. Kr., saa er der ikke der taget Hensyn til den Mindreindtægt for Statskassen, som jeg nævnte, af 1 Mill. Kr. Han har altsaa godkendt den Opgørelse, jeg har stillet frem.

Det var en lille Digression, som egentlig ikke kommer den foreliggende Sag ved, men jeg syntes, jeg vilde benytte Lejligheden til at omtale den, fordi jeg antog, det kunde interessere ærede Medlemmer. Det, jeg egentlig vilde sige, var, at den enkelte Sag vil komme til at blive dyrere — ikke just fordi Gebyrerne ville blive saa høje, tværtimod, for de mindre Sager ville Retsgebyrerne snarere blive det samme, som de ere nu, eller maaske mindre — for de større Sager ville de ganske vist blive adskilligt højere, men de store Sager kunne jo ogsaa taale det. Derimod vil det let kunne blive dyrere paa anden Maade, nemlig saa snart der under en Sag skal føres Vidner og Skønsmand o. desl. Nu er det saaledes, at medens Syns- og Skønsmand faa en meget lille Betaling for deres Forretning, saa faa Vidnerne slet ingen. Det er en almindelig Borgerpligt at skulle vidne, man er forpligtet til under Faldsmaalsstraf, som det hedder, at møde og afgive Vidnesbyrd, og man er ikke berettiget til at faa Rejsegodtgørelse eller Dagpenge eller deslige. Ja, det er saaledes, at i mange Tillælde vilde det, hvis en Part godtgjorde sit Vidne de Udgifter, som Vidnet har haft, maaske endogsaa hedde, at Parten havde bestukket sit Vidne. Her i Loven gaar man den anden Vej. Jeg kan ikke se andet, end at det er et Retfærdighedskrav, som Lovforslaget her fyldestgør. Det er mange Gange hændet mig i min Praksis, at naar en fattig Mand har været indkaldt som Vidne og har maattet rejse flere Mil for at komme til Tingstedet og tilbage igen og har maattet spille en halv eller hel Dag paa at afgive sit Vidnesbyrd, han saa har sagt til mig: Kan jeg ikke faa nogen Godtgørelse, jeg kan daarlige undvære den, og det har altid gjort mig ondt at maatte svare: Nej, i civile Sager kan jeg ikke give Dem noget, i kriminelle Sager er det en anden Sag, men i civile Sager har jeg ingen Kasse at give Dem noget af. Det er dette Billigheds- og Retfærdighedskrav, som afhjælpes i Lovforslaget, ved at det nemlig bestemmes, at vedkommende Vidne samtidig med Tilsi-